
kisdobos
1985. MÁRCIUS

Március, március, március . . .

A kérdésre, miről nevezetes március hónapja, többféle is lehet a válasz.

Első felötlő gondolatunkat követve, bizonyára sokan vélekednek így: március legfontosabb ismertető jegye, hogy ekkor ér véget a zimankós tél. Rügyfakasztó napfény árasztja el a világot, s elkezdődik legkedvesebb évszakunk, a tavasz.

Mások, kissé már elgondolkodva a kérdésen, így felelnek: március jelentőségét mindenekelőtt két nagy történelmi esemény évfordulója adja. Az egyik az 1848-as forradalom napja — tizenötödike — amikor Petőfi Sándor és társai vezetésével felkelt a pesti nép és kivívta szabadságát. A másik — huszonegyedike, amely a Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának évfordulója.

Természetesen, mindkét válasz igaz. Mert március, amely köztudottan a természet feléledésének és megújulásának kezdetét jelzi, egyben a magyar nép nemzeti újjászületésének dicső napjaira emlékeztet bennünket. 1848. március 15-hez és 1919. március 21-hez kapcsolódik harmadiknak 1945. április 4. is. Ezen a napon — immár negyven esztendeje — szabadult fel hazánk a fasizmus igája alól.

Büszkén idézzük e három tavaszi évforduló eseményeit, mélyen meghajtva fejünket elődeink hősi tettei előtt.

Ám az idei év márciusa nemcsak a múltra emlékeztet, hanem a jövőbe is fényt vet. E hónap 25-én ül össze ugyanis a Magyar Szocialista Munkáspárt XII. Kongresszusa, amely számvetést készít az elmúlt négy év eredményeiről, s kijelöli a következő időszak feladatait. Ami a kongresszuson történik, a gyerekek számára is rendkívül fontos. Sőt! — talán még fontosabb, mint a felnőttek számára. Hiszen a kongresszus a jövőről dönt. Arról, milyenné szeretné formálni életünket.

Kicsit előre pillantva, meggyőződéssel hihetjük, hogy a mai gyerekek előtt nagyszerű jövő áll. Olyan jövő, amelyet a béke, a szabadság és a jólét fénye ragyog be. Olyan jövő, amely méltó népünk dicső történelmi múltjához.

Kelemen Sándor

Fenn, a Kárpátok között, ahol már csupán a sasok járnak, és zöld moha tapad a sziklák oldalához, az ünnepi templomi csendet évszámra nem zavarja meg semmi emberi vagy állati hang. A sasok némán ereszkednek föl a mélyből, a vadásznak, ha erre a tájra vetődik, esze ágában sincs énekelni. A komor némaságba legfeljebb a szél szokott beleorgonálni, s az ég mennydörög hozzá.

Itt, ebben a rettenetes magányban vezet egy út.

De hát ez az út se olyan, mint a többi út. Nincs ám az kővel kirakva! Minek volna kirakva, mikor úgyis kő itt minden. Nem is szabályos út ez! Csak onnan lehet tudni, hogy hol van az út, ahol a szikladarabok félre vannak hengergetve. Ott van a híres holicsi út.

A holicsi útnak az a nevezetessége, hogy pénzért tán máig sem építették volna meg. A lelkesedés építette ezt az utat. II. Rákóczi Ferenc, a nagy fejedelem erre jött vissza Lengyelországból szegény, elcsigázott hazájába. Kárpát havas ormai látták az ő dali seregét, amely lóháton utazott a meredekek felett. Helyén volt ott a szíve lónak, lovasnak egyaránt.

De a sereg előtt szaladt száz fejszés ember, aki az utat csinálta. A sziklákat félrehengergette, a zúgó patakokra hidat vert, és ledöntötte az útban álló nagy fákat.

Így jött át Rákóczi hadaival a Kárpátokon. Zászlói szabadság közeledését hirdették, és lenn a völgyben, ahol összegyülekezett hívei várták a visszatérő fejedelmet, felharsant a szent szabadság dala. A szabadság így vonult

át az örök hóval fedett Kárpát-hegységen. Még a vén meredek hegyek is bizonyosan szívesen eresztették haza Rákóczit.

Sok, sok esztendő múlt el. Rákóczi óta a holicsi utat nem járta senki. Ugyan kinek lett volna kedve a meredek, sasok járta utat választani, amely oly meredeken emelkedett felfelé a hegyek között, mintha egyenesen az égbe vinne! Akinek dolga is volt arrafelé, a kényelmesebb utat választotta a völgyben.

De nem lehetett ám mindenkinek a völgyben járni.

Havas, hideg novemberi nap van. A sasok is elbújtak sziklafészkükben, a tél szürke felhői pedig szinte rákönyökölnek a hegyormokra megpihenni. A holicsi utat befújta a hó. Még zerge sem járt rajta napok óta.

Egyszerre csak recsegő trombitaszó harsan fel a hegyek között. A fehér homlokú, vén hegyóriások szinte csodálkozva néznek össze. Ugyan ki jár itt, ahol még a madár sem jár?

Odalenn, a hegyoldalban, a szédítő mélységben, egy század huszár kapaszkodik felfelé. Annak a huszárszázadnak trombitása kürtölt unalmában.

Mert bizony unalmas a huszárok útja! Már negyednapja mennek az ember nem lakta hegyvidéken, és mindig előttük vannak a hegyek, még mindig fölfelé mennek, nem lefelé, Magyarország felé. Hej, pedig, hogy szeretnének már otthon lenni. Szükség van otthon az ő kardjukra, mert kiütött a szabadságharc. A magyar huszárokat külföldön érte a hír. Nem sokáig gondolkoztak: hí a haza! — mondták, és elindultak hazafelé. Ahol nem engedték őket, ott szöktek, vagy a kardjukkal vágtak utat — hazafelé. Rákóczi holicsi útját a huszárok építették. Itt nem üldözi őket senki, meg aztán biztosan hazaérnek. Hisz sok, sok esztendővel ezelőtt már erre jártak a szabadság katonái.

A magyarokat egy vén strázsamester vezeti. Ő most a kapitányuk, hadnagyuk, parancsolójuk. A fülére van az öreg bajusza csavarva, de most fagyos az is, mint egy bokor. A lovak szőre csillog a fagytól. Hideg van.

— Majd meleg lesz otthon — vigasztalja a strázsamester a huszárokat.

— Otthon — sóhajtanak a legények. — Talán már sohase lesznek otthon.

Délután aztán fölértek a hegység nyergére. Tiszta, napfényes téli nap volt. Az égen nem volt felhő. A huszárok leszálltak lovaikról. A távolban ellapultak a hegyek.

— Arra van Magyarország! Itthon vagyunk — szólt a huszárok parancsnoka.

— Imára! — parancsolta.

Egy század huszár állt mereven, tisztelegve a hegytetőn, az édes haza felé...

Aztán lovaikra pattantak. A paripák víganvígan lépegettek lefelé a mély úton. Egy huszár rágyújtott a dalra:

— Kossuth Lajos azt üzente...

A század énekelve vonult hazafelé.

PAPP LÁSZLÓ: TAVASSZAL

Vártunk már tavasz! Üde évszak,
szívderítő, örök remény.
Te legyűröd a fagyos telet,
Akármilyen kemény legény.

Kicseréled az ember szívét,
Megbomlik bennünk valami,
Szorít a négy fal, zöldbe vágyunk,
Arcunkat fénybe mártani.

. . . Eszembe jut egy régi május,
Egy fehérfalú iskola,
Öreg tanítóm, palatáblám,
S a sok-sok régi cimbora.

Ültünk a kopott, zord padokban,
Akác nyílott, fénylett a Nap,
Csalt az erdő — és nem figyeltünk.
Untuk már a tantárgyakat.

Alig vártuk az óra végét,
Mentünk, mint szabadult rabok
Hazafelé vígan az utcán.
A szívünk tűz volt, kacagott.

Letáboroztunk minden délben
Félúton, a malom mögött.
Lehevertünk az árokparton,
Méltóságos, nagy fák között.

Lekerült rólunk a kis ködmön,
Vásott csizma, foltos cipő.
Mezítláb futkostunk a fűben.
Hancúroztunk, telt az idő.

Mindig forgalmas élet volt a
Kis falusi malom körül.
Kellett a liszt, a dara, korpa,
Őröltek rendületlenül.

Tetszett nekünk a várakozó
Stráfkocsi és ökrösszekér,
A dolgos gépek zümmögése,
S hogy a molnár lisztes-fehér.

Mennyit golyóztunk! Mennyi színes
Üveggolyó gazdát cserélt!
S hogy irigyeltük nagytitokban
A győztest, a csapatvezért!

Várhattak otthon az ebéddel —
A bableves hányszor kihűlt!
Szegény anyám a sodrófát is
Elővette, míg megkerült.

„Csavargó" fia, az az „átok",
„Falurossza" kit hét határ
Pandúrja üldöz, majd ha megnő,
Kit jobb, ha elvisz a tatár.

Meg akart verni, mégse bántott.
Szidott, de közben a kanál
Már megcsörrent, s rámkiáltott:
No, egyél gyorsan — te betyár!

Herpai Zoltán rajzai

JOÓ KATALIN

Névadó–1919

Részlet a **Csillag alatt született csapat** című regényből (Móra, 1979.)

Olyan melegen sütött a nap, hogy kabátka sem kellett, de még hárászkendő sem. Fanyar zöld íze volt a levegőnek meg földszaga. Honnan került ez a nagyvárosi házak közé, ki tudja? Hisz kert mi volt itt? Néhány cserép satnya muskátli vagy nyáron ládában petúnia. A tehetősek, akiknek utcai lakásuk volt, vagy éppen erkélyük, azoknak egy-két leanderbokruk is nőtt, vagy cserépbe ültetett rózsatő. Télire bepólyázták ezeket, akárha odakint a kertben lettek volna, mert a tél a városokban is csak tél, és a virágot óvni kell.

Az utóbbi esztendőben egyre kevesebb lett a virág, még az erkélyeken is. Inkább zöld növény nőtt. És a gyakorlott szem felfedezte a cserepekben az előkelően pelargóiának mondott muskátlik helyén a karalábét, metélőhagymát meg paprikát, paradicsomot. Az élet, a háború, a pénztelenség kifogott még a jobb módúak, az úriembernek mondott hivatalnokok zsebén is — hát így segítettek magukon.

Tercsi duplán vigyázva lépegetett az utcán. Ünnepélyesség volt a szívében, öröm és csend. Kettesével vette a lépcsőt Csoma Sáriékhoz.

Sári várta. Ő nyitott ajtót. És összecsapta a kezét, mert rajta is hófehér blúz volt, akár Tercsin.

Kifordultak a Rottenbiller utcába. A sarkon nagy kupacban kőhalmaz állt.

— Ez rémes! Minden tavasszal ezt csinálják! — bosszankodott Sári. — Utat köveznek, utat törnek, ahelyett hogy egyszer jól elkészítenék!

— Kling-klang! — hangzott dallamosan a szerszámok alól.

— Kling-klang! — verték vissza a szürke házfalak.

Azt mondják, a nagyvárosban onnan tudható, hogy jön a tavasz, ha megjelennek az útjavítók. Javítanak, bontanak, köveznek.

Közben a Ligetben a fák zöldbe borulnak, és szalmafonatú kocsikban kitolják a kisgyerekeket...

Az iskola kapujában ott állt már Koltóy Laci, aztán az alacsony, sovány, cifrabeszédű jogász és egy vállas, magas férfi, Halácsy tanár úr.

Tercsiék szorongva léptek be a fiúpolgári kapuján. Ez volt a tilos terület, ide nem mehettek be, és az emeleti folyosók lezárt átjáró ajtói csak fokozták az izgalmat: mi lehet ideát?

Hát most megláthatták! Éppen olyan szürkésbarna ajtók, ablakok, a folyosók mélye éppen úgy kanyarokba veszett, és a termeknek pontosan olyan iskolaszaguk volt, mint náluk. Mert a termekbe beivódik a táskák, könyvek, füzetek meg a tinta szaga. És a sóhajok, örömök is ott lebegnek a ferde napfénypászmák porszemecskéiben.

Még az udvar is pontosan olyan kopár volt, mint a falon túli lányiskoláé. Csak itt azért akadt egy sorban négy vadgesztenyefa. Ezek beárnyékolták a szomszédos ház tűzfalát, mely ott éktelenkedett az udvar végében.

Sokan voltak. A lányok közül a fél harmadik osztály már ott gyülekezett. Voltak ismeretlenek, akiket a térről vagy csak látásból ismert Tercsi.

Egy dobogót vittek ki valamelyik tanteremből. Szipszer bácsi ballagott a cipekedő fiúkkal.

— Én nem bánom, de tessék vissza is vinni, az igazgató úr felelősséggel bízott rám mindent! — morogta az öreg pedellus.

— Két szék és asztal is kell — kiáltott valaki —, meg víz és pohár.

— Tejeskalács tán nem? — rágta a pipáját Szipszer bácsi, de aztán látva, rendben megy minden és senki sem bántja az ő felelősségét, megnyugodott.

Koltóy Laci futott be. Egy halom fehér papírt tett az asztalra. Melléje tintát, tollat hozott egy vörös hajú kisfiú.

JELENTKEZÉSI LAP

— ez állt az elsőn és sorra számozták őket. Végre három óra lett. Addigra zsúfolásig telt az udvar. Az izgalom is tetőfokára hágott. Mindenki nyújtogatta a nyakát, amikor megjelent a dobogón Halácsy tanár úr, Koltóy Laci és egy ismeretlen, komoly arcú férfi.

Erre aztán csend lett. De olyan csend, hogy bármelyik tanár örülhetett volna, ha az ő óráján ekkora a fegyelem.

Laci lépett elő. Cédulát tartott a kezében, de nem tekintett bele.

— Kedves barátaim! Kedves egybegyűltek! Örömmel látom, hogy olvastátok az Ifjúsági és Gyermekbizottság felhívását, és mindenki elhozta egy barátját.

— Én kettőt! — kotyogta egy maszatos arcú suszterinas, aki alighanem a műhelyből lógott meg.

— Valóban — mosolygott Laci —, van aki kettőt, hármat, többet. Remélem, ezután is így lesz! Mert nagy terveink vannak, és meg is akarjuk azokat valósítani. Olvastátok: kirándulni, okos dolgokról vitatkozni, segíteni a mások baján... Meg játszani, énekelni, tanulni akarunk, és — most már ércesebben szállt a hangja — azt akarjuk, hogy köztünk mindenki megtalálja a helyét: inas is, gimnazista is, lány is, fiú is!

Ekkor csattant fel az első taps és éljen.

Aztán hogy csend lett ismét, Laci folytatta: hogy egy szervezetnek hozzáértő vezető kell. Nos, mi megkértük erre Halácsy tanár urat, akit mindnyájan ismertek és szerettek.

— Úgy van, helyes! — zúgták a polgárista fiúk.

— Azért is gondoltuk, mert ő tapasztalt nevelő, kitűnő sportoló, és jó, ha vezetőnk felnőtt ember. Ha a tanár úr elfogadja, kérjük, legyen a vezérünk — fordult Halácsy felé, aki mosolyogva kezet nyújtott.

Akkor tört ki a második hurrá.

— Most azt kérdezhetitek: jó, jó, de minek ez az egyletesdi? Nagyon jól eljátszunk mi a téren magunkban is. Hát nem, barátaim: tudjátok mindnyájan, hogy hazánkban új hatalom van: a proletariátus hatalma, és minekünk már ilyen fiatal korban a köz szolgálatába kell állnunk, és minden jó tulajdonságunkat kötelesek vagyunk kifejleszteni, képességeinket ugyancsak, hogy felnőtté válva a magunk országát építsük. Persze erről még sok előadást hallhattok, és beszélünk eleget...

Mondta volna tovább is, de a harmadik hurrá a „persze" előtt tört ki.

— Most három feladatunk van: először is nevet kell választanunk, mert az Ifjúsági és Gyermekbizottság szerintem nem fejezi ki azt, hogy mit is akarunk! Aztán kellene példakép, és végül feladatok, melyek teljesítésével tag lehet valaki. De a legelső a szervezetünk neve... Ha van valakinek javaslata, tegye fel a kezét és mondja!

Laci egészen berekedt, vizet ivott. A gyerekek beszéltek, vitáztak, tetszett nekik, hogy meghallgatják a véleményüket, és tőlük kérnek ötletet. Eddig mindig csak kész parancsot kaptak: ez a lecke, ezt csináld, vagy az inasoknak: ide üss a kalapáccsal, amoda vidd a csizmát! De most maguk beszélhettek.

Magas, szőke fiú jelentkezett. Gimnazista lehetett.

— Cserkész voltam, miért ne lehetne cserkész a nevünk?

— Vagy csirkász, irkász, firkász — kukorékolt közbe valaki.

— Ez komoly dolog, nyugalom! — máshonnan ez hangzott.

Halácsy tanár úr emelkedett szólásra.

— Ha már vezető lettem, vagy ahogyan az én koromban a tanítót nevezték, oskolamester, tehát mester, hadd mondjak valamit! Vannak emberek, akik olyan részén járnak a világnak, ahol eddig még senki. Képzeljétek el, lányok és fiúk, hogy valahol elsők vagyunk! Az Északi Sarkon? Őserdőben? Vagy talán egy csodálatos gépen, mely átszeli a levegőeget? Ezt kellene a nevünknek kifejeznie, az erős, alkotókedvű, de küzdő embert, aki hősies munkával halad előre...

Még beszélt, amikor Tercsi kifelé figyelt.

Csend volt, csak a tanár szava hallatszott.

És a szomszéd utcából a kling-klang, kling-klang. Tavaszt hozó kövezők. Útépítők? Igen, igen! Közbekiáltotta:

— Legyen útépítő!

Pillanatig csend volt, aztán kitört a nevetés. De a tanár kézfelemeléssel leintette őket.

— Okos volt, bár ez azért nem egészen kifejező. Útépítő, ahol mások haladnak előre, majdnem jó; de az építés harccal is járhat, küzdelemmel...

— Úttörő, úttörő! — visított fel valaki Tercsi mellett.

És Halácsy tanár úr tapsolni kezdett.

— Bravó, bravó! Keresztmama lettél! Egy szervezetnek a keresztanyja, kislányom!

Az ismeretlen szakállas férfi emelkedett szólásra.

— Tehát gratulálok a Magyar Tanácsköztársaság, a proletárhatalom nevében, az Oktatásügyi Népbiztosság részéről. Örömmel jelentem majd, hogy a Rottenbiller utcai polgáriban megalakult az úttörőszervezet!

Nevettek, kiáltoztak a gyerekek és a dobogón ülők ugyancsak.

— És a példakép ki lesz? Erről mit jelentsek?

A maszatos arcú kis suszterinas nyújtotta fel a kezét. Ezen törte a fejét egész idő alatt, de hát nagyfiúk, úrigyerekek, gimnazisták is voltak itt, hát hallgatott inkább. De a névadás sikere felbátorította, ha egy lányt így dicsérnek, akkor neki is lehet itt szava!

— Azt akarom mondani, hogy én sokat hallottam emlegetni majszter uramnál Markcot. Hát legyen ő, mert ő szerette a munkásokat...

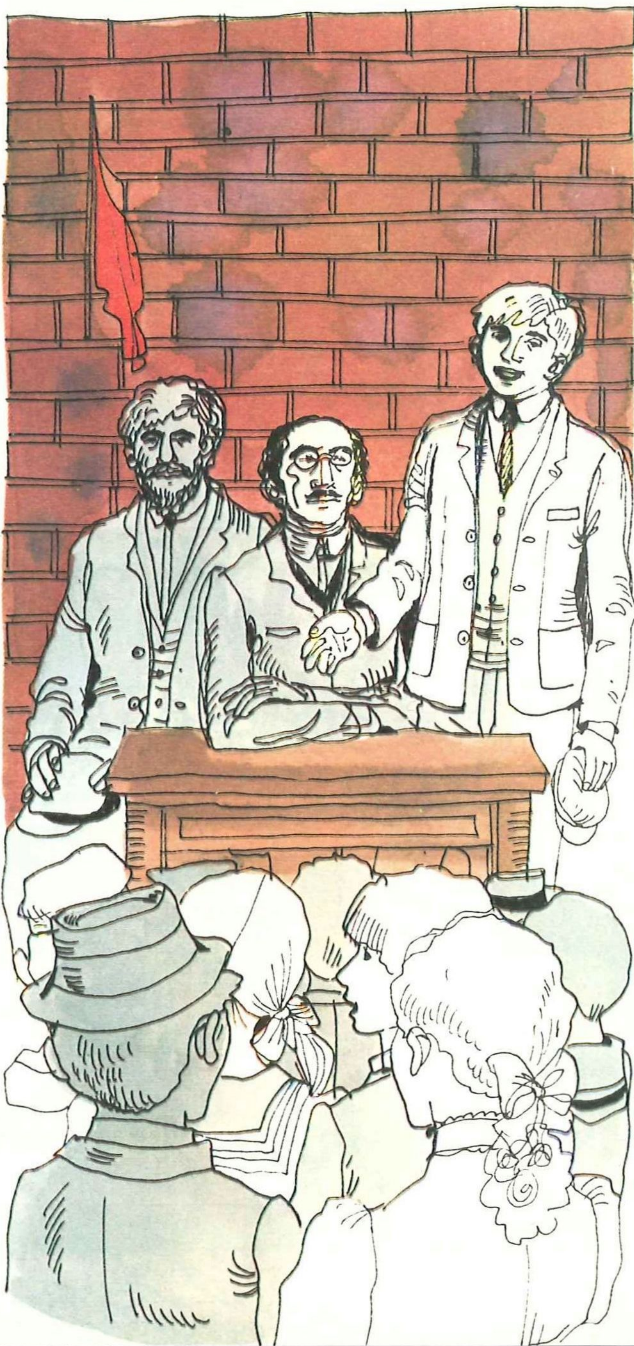
Taps volt a válasz és senki sem nevette ki a Markcért.

Halácsy tanár úr intett.

— Derék ember a majszterod, ha Marxot emlegeti. Tehát akkor nevünk már van, példaképünk szintúgy, mit kell még tennünk?

Koltóy Laci a jegyzetét nézte.

— Javaslom, legközelebb április 20-án délután 3-kor találkozzunk. Addig mindenki, aki úttörő akar lenni, hajtson végre olyan tettet, mely méltó ehhez a névhez!

Szebényi Ildikó: **Tekergő**

Éjjel a Szél
mint a kígyó
tekereg,
fák hajába belebújik,
kuncognak a levelek,
kopogtat a háztetőkön,
ablakomat kaparja,
szusszant egyet
elnyújtózik,
s ráfekszik a farkára.

Felvidéki András rajzai

Fecske Csaba

Bolondozó

Rozoga taliga,
vaspatkó,
toporog a havon
hat vak ló
A bakon begyesen
Nagy Jankó,
hegyeset, laposat
rikkantó

Amiben eszedet
tartottad:
nyakadon a fejed
nagy tök csak
Csepű a bajuszod
Nagy Jankó,
lekonyul a füled,
bosszantó!

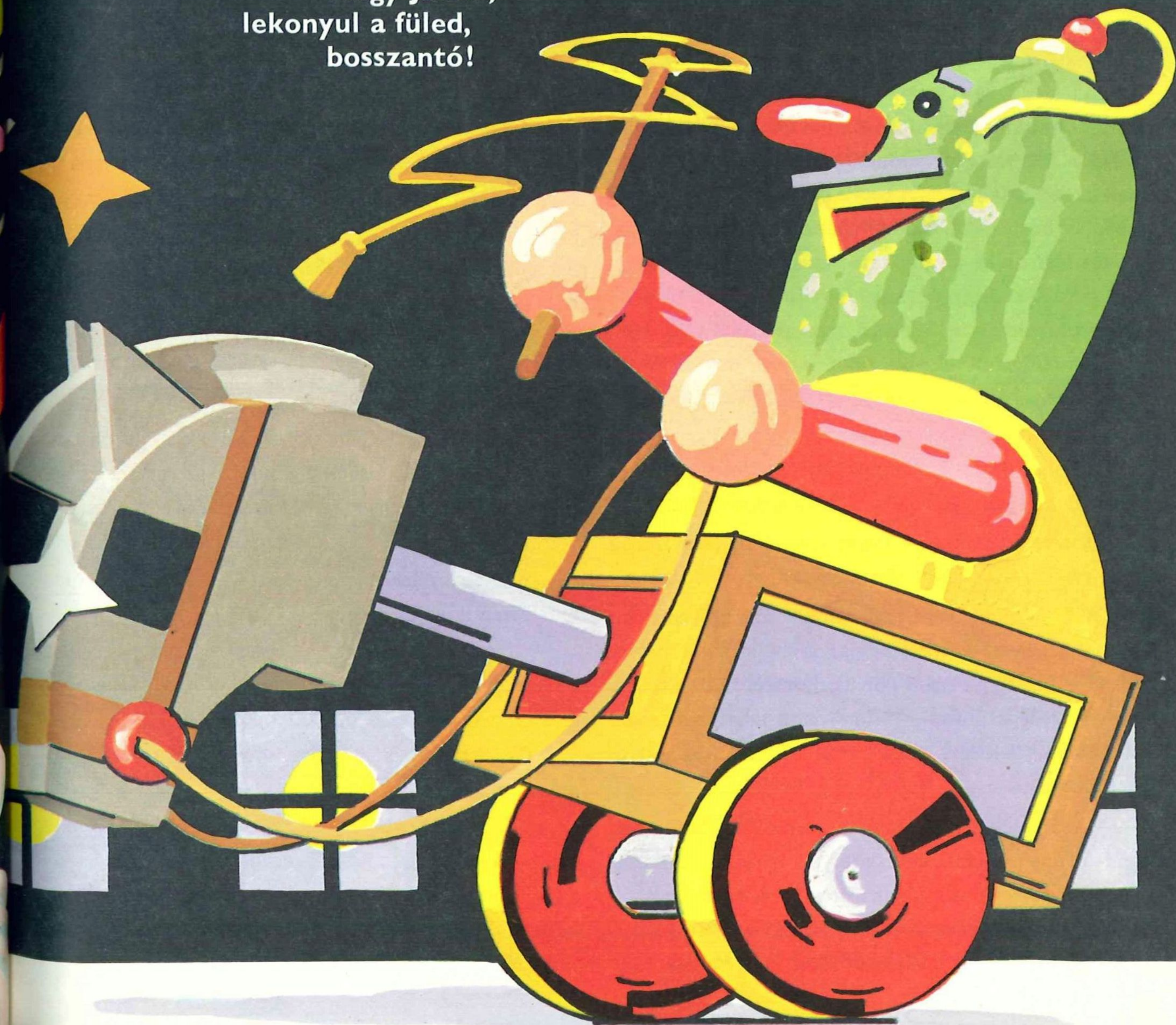
Bodnár István

Csordul a fán

Felhasad a ködnek sátra,
készül a nap bronz ruhája.
Gatyás galamb lagzit csapna,
Csordul a fán fényes gyanta.

Bolyhos erdő pázsit ágyán
őzbak lépdel. Fut a fácán.
Táncol a méh, víg a kedve.
Tárva a rügy, bimbó festve.

Cserebogár zsizsereg,
hátán páncél köpenyeg.
Motoz a szél. De ravasz.
Bíbelődik a tavasz.

Döbrentei Kornél

Odafönt, Tündöklendben Csalinka tovább fecsegett a folyóval. Éppen egy vadonatúj, harsányra pingált csónak mellett haladtak el. A benne ülő embert, mintha skatulyából húzták volna elő. Ruházata a horgász-vadászboltok legfrissebb divatdiktáló kínálata lehetett. A kezében pecabotot szorongatott. A bot, amelyről ordított, hogy vizet még sose látott, a legmodernebb fajta volt, minden csillogott-villogott rajta. Kivált az orsóból sugárzott szembántóan, mennyire el van telve a saját korszerűségétől.

Az emberből és a csónakjából erőszakos jólét áradt. Kiríttak a tájból.

— Operetthorgász! — mondta Csalinka, egyáltalán nem rejtvén véka alá az ellenszenvét.

A kikent-kifent „vasárnapi-ruhás" csónakról sem volt jobb véleménye. — Micsoda maskara — szólta le megvetően. — Bezzeg a Pecaki apó merítőhálót használt, nem ilyen nagyképű műszert — tért vissza a csónakban ülő emberre. — Pancser! Mégis úgy ül ott, mintha neki minden sikerülne.

— Az ilyeneknek általában minden sikerül az életben, ami látványos — válaszolta a folyó. — Nem ismernek se Istent, se embert, ha a céljuk eléréséről van szó. Legázolnak mindenkit, aki az útjukban áll. Egy-egy csinnadrattás, felszínes sikerért a lelkük üdvösségét odaadnák. Minden győzelmükkel magukat veszítik el, de annyi eszük vagy jellemük nincs, hogy ezt felfogják, ezért veszélyesek.

A Pancsertől nem messze kiszolgált ladik ringatózott egykedvűen. Az orrában Pöttyös ült, aki a meztelen lábát a hűs vízbe lógatva szintén halászott. No, az ő felszerelésén aztán semmi hivalkodó nem volt.

A botot szívós fűzfahajtásból készítette. Orsó nem volt hozzá. Az „úszó" szerepét egy borosüveg átfúrt dugóján keresztülügyeskedett tyúktoll látta el, a jelek szerint rendkívül megbízhatóan. A nehezéket egy csavaranya, a horgot pedig saját elgondolás szerint megrepedált, (hajlított, reszelt) szög képviselte. Egyedül a zsinór volt hagyományos: Pöttyös is damilt használt.

— Milyen errefelé a kapás, öcsi! — szólt a Pancser lekezelően a fiúnak.

— Megjárja — felelte az, és elégedetten nézett a vízbe eresztett, szárával az evezővillához kötött labdahálóba, amiben már néhány kifogott hal ficánkolt.

A Pancser nagy műanyag zacskója még üresen tátongott az evezőpad alá gyűrve.

— Hogyan lehet horgászni azzal a vacakkal a kezedben? — kérdezte a Pancser és kezdett némi dühöt érezni a fiú iránt, aki nem esett hasra az ő kifogástalan horgász apparátusa láttán. Sőt, mintha gúnyosan fitymálná, amikor rátekint.

Párbaj horgászbottal

Részlet a Tiszóka című regényből

— Lehet. — Volt a kurta válasz.

— Jó, látom, fogtál már néhány nyeszlett halacskát, de az semmi! Komoly fogáshoz olyan fölszerelésre van szükség, mint az enyim. És műcsalira. Egy Európa-hírű szakkönyvben olvastam, műcsali kell ezeknek a bestiáknak.

— Meglátjuk — mondta Pöttyös és rá se nézve a férfira, egy jókora vonagló gilisztát tűzött a horogra, aztán a zsinórt besuhintotta a vízbe.

A Pancserban tovább nőtt az ingerültség, hogy nem sikerült imponálnia a másik előtt. Mintha semmibe venné őt ez a tanyáról szalasztott taknyos. De igyekezett uralkodni magán.

— Jó, meglátjuk — mondta keményen. A hangsúlyában kihívás volt. Egyszerre vége szakadt a „csak úgy horgászásnak".

Pöttyös erre már nem mondott semmit, de a köztük kifeszülő ellenséges csönd arra utalt, megértette miről van szó, s ahogyan dacosan felkapta a fejét, az elárulta, nem hátrál meg, felveszi a kesztyűt ezzel a pöffeszkedő alakkal szemben.

A Pancser nagy lendületet vett és messzire behajította a műcsalis horgot. Az orsó finoman duruzsolva engedte utána a zsinórt.

Várakozó csönd telepedett a tájra.

A vonagló gilisztát, amint azt várni lehetett, az éhesen portyázó Mohoncs hamar észrevette. Olyan régen nem evett már, és az ide-oda kunkorodó giliszta látványa olyan elementárisan hatott a gyomornedveire, hogy megfeledkezve a kötelező óvatosságról, féltékenyen, nehogy más megelőzze, viharsebesen rárontott a gilisztára és bekapta.

Abban a pillanatban éles szúrás hasított belé és megtelt a szája fájdalommal. Érezte, könyörtelen erő ragadja meg és húzza felfelé.

De Mohoncs még nem adta föl. Vad mozdulatokkal hisztériás farkcsapásokkal igyekezett leszakítani magát a kegyetlen kampóról — mindhiába.

Beteljesedett a sorsa, rajtavesztett.

Ellenállását lassan megtörte az ismeretlen erő, melynek alattomos pribékje kitéphetetlenül mélyedt a húsába, fogva tartotta, és kíméletlenül vonszolta magával, hogy örökre kiragadja Homályhonból.

Odafent a Pancser, aki hiába meresztgette szemét a saját úszójára, az meg se rezzent, oldalt pillantva észrevette, hogy a fiú villámgyorsan felrántja a botját, „bevág", ahogy szaknyelven mondják és úgy látszik volt mibe, mert a bot nagy ívben meghajolt. A fiú hátra dőlt, úgy erőlködött, hogy kihúzza a zsákmányt. Lent kavargott a víz.

Befejezését a 16. oldalon olvashatjátok

A soproni kövek meséje

Amikor a Szovjet Tájékoztatási Iroda jelentette, hogy „A 3. Ukrán Front csapatai ma, április elsején birtokba vették Sopron városát..." a soproniak már hónapok óta súlyos megpróbáltatásoktól szenvedtek. Egyre több menekülő érkezett, sőt néhány állami intézmény is a városba költözött. Sopron óriási pályaudvarrá vált, ahol német katonai egységek, bűnösök és megfélemlítettek, nyilas „nagyságok" és minisztériumi tisztviselők, tudósok, és művészek szorongtak. „Minden iskola kórház volt, minden sarkon német tábori csendőrök és Árpád-sávos nyilasok igazoltattak, minden fazékban minden nap bab főtt vagy krumpli."

December 6-án a Lővér Szállóban országgyűlést hívtak össze. Kisvártatva angol—amerikai repülőgépek támadták meg a várost. A belváros több utcája elpusztult. December 18-án újabb bombatámadás alatt a Lővér Szálló rongálódott meg súlyosan. Márciusban, ismét hatalmas erejű bombatámadásban, a két vasútállomás környéke sérült meg.

Sopron városán hajtották keresztül a deportáltatakat, munkaszolgálatosokat Németország felé. Vándor Sándor, a munkáskórus karnagya a közeli Sopronbánfalván halt meg január 15-én. Balf-fürdőn, amelyet később Sopronhoz csatoltak, a fasiszták megölték Szerb Antalt, Halász Gábort és Sárközi Györgyöt, irodalmunk nagyjait. Sopronkőhidán végezték ki a hadbíróság ítélete alapján Bajcsy-Zsilinszky Endrét. A hadbíróság a községi iskolában ült össze. A fogházban pedig december 24-én Pataki István, Kreutz Róbert, Pesti Barnabás — mindhárman ifjúmunkások, az illegális kommunista mozgalom és az antifasiszta ellenállás harcosai — haltak mártírhalált.

A felszabadulás után a súlyosan sebzett város gyógyulni kezdett. A szörnyű pusztítások láttán csupán az nyújtott vigaszt, hogy kiderült: a helyreállítás lehetővé teszi, hogy az eredeti gótikus, korabarokk épületek megszabaduljanak a stílustalan átalakítgatások nyomaitól. Így szabadították meg a középkori városfal eddig elrejtett részleteit, templomok és lakóházak középkorból származó maradványait. Ma a műemlékegyüttest képező belváros értékesebb kultúrkincs, mint a háború előtt.

*

Szalay Dianának és Kalmár Máriának, a 197. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapat két kisdobosának ez a város nem kultúrkincs, hanem otthon, szülőföld. Mégis gyakran rácsodálkoznak valamire. Egy frissen tatarozott házra, egy szép szoborra, egy megszépült templomra, egy síremlék feliratára. Varga Gyulánénak, Dianáék kisdobos-rajvezetőjének ugyanis „a kövek is mesélnek". Ő meg városnéző, közös sétákon továbbadja tanítványainak, amit a kövektől megtudott.

Hűvös, esős kora délután találkoztunk az iskolában. A két kislány örömmel érkezett: jól működött a riadólánc. Új még nekik, akár a kisdobos-élet, amelyről felváltva beszéltek.

— Beneveztünk a Hétmérföldes csizmába, jobban mondva, belebújtunk. Fürkész Balázzsal, akiről a Kisdobosban olvastunk, elkezdtük fürkészni a természetet. Kirándultunk a Kecskés patak völgyébe.

— A patakvölgy most horgászparadicsom. Ott táboroztunk. Mesélték, hogy arrafelé állítottak emléket a fasizmus soproni áldozatainak, a munkásmozgalom mártírjainak. Igen, Kisbánfalvánál egy meredek útra kapaszkodtunk fel.

— Furcsa volt arra gondolnunk, hogy a kőbe vésett neveket valami-

Görög Júlia rajza

A szovjet hadsereg március végén áttörte a Dunántúli középhegység záróvonalát. A csapatok kijutottak a Kisalföldre, majd az utolsó dunántúli akadályhoz, a Rábához.

A 46. hadsereg csapatai március 28-án elfoglalták Szőnyt és Komáromot, majd egy részük ismét átkelt a Dunán, s Csehszlovákia területén folytatta a harcot. A többi hadtest Győr irányába indult. Egyetlen lendülettel tört nyugat felé. A csapatok balszárnya elfoglalta a Sopron felé vezető műutat majd felszabadította a Hanság szélére települt községeket. A jobbszárnyon harcoló egységek március 28-án hajnalban áttörték a Rába menti védőállásokat. Másnap felszabadult Kapuvár. Sopron felszabadítása újabb három napba telt. Kőszeget március 29-én foglalta el a 9. gárdahadsereg. Előzőleg a magyar fasiszták ide hozták a királyi koronát, s azt a Kálvária-hegy oldalába bevágott kis fülkében helyezték el, majd hamarosan Németországba szállították, ahol az amerikai hadsereg kezébe került.

kor emberek, soproniak viselték: Pintér István, Bencze Alajos, Ferenczi János, Németh János, Brascher Lajos, Molnár János...

— A patakvölgyben más furcsaság is megesett.

— A vaddisznókaland?

— Az. Ezt nem lehet elfelejteni! Abban a kalandban két rajnak volt része. Játékkal kezdődött. A tanárnéni két vállalkozó fiúval megbeszélte, „kószáljanak el". Húzódjanak a domb mögé, szakadjanak el a vonuló kis csapattól. Jól jön egy kis izgalmas bújócska hazaindulás előtt. Közben legalább kiderül, mennyire kell figyelnünk egymásra, még játék közben is. A társasággal kiránduló felnőttek néhány perc múlva népszámlálást tartottak. Aztán annak rendje szerint mindenki elképedt: két gyerek hiányzik. Mit tegyünk?

— Nem szabad megijedni. Nyugodtan, fegyelmezetten meg kell keresni az eltűnteket. Méghozzá azonnal! Így is lett. Láncot alkottunk, s elkezdtük cserkészni az erdőt visszafelé. Hát, amint minden mozgásra, neszezésre figyelve haladunk, látjuk, hogy egy vaddisznó koca két csíkospizsamás malackájával a pataknak tart. Nézd, nézd, kiáltoztunk egymásnak, mert nagyon aranyosak voltak a vadmalacok, amint fürgén szedték apró lábukat...

— Mi meg, mi tagadás, megijedtünk — vallotta meg a tanárnő. — A koca a gyerekek lelkendezését esetleg támadásnak tekinti, s akkor mi lesz? És ha a vaddisznócsalád összeakad az eltűnt fiúkkal? Rosszat sejtve, tüstént szólongatni kezdtük őket, majd könyörgőre fogtuk: válaszoljanak, jöjjenek elő. A fiúk nem moccantak, amíg rájuk nem leltünk. Gondolták, a szólongatás is a játékhoz tartozik.

— A hétmérföldes csizma most pihen egy kicsit. Március végéig más dolgunk akadt. Gyűjtjük a papírt. Akik a legtöbbet viszik a MÉH-be, elmehetnek a szabadság lángjának ünnepi fogadására. Az egész város lát majd bennünket az ünneplők között.

— Lehet, hogy a szabadság lángjával béke-zászló is érkezik, olyan, amilyen 1945. április elsején a tűztoronyban lengett. Egy Pálhegyi nevű ember tűzte ki. Apja a városházán volt hivatalsegéd.

— Egyszer orosz-tagozatos barátainkkal mentünk ki az öreg-temetőbe, ahol az elesett hősök sírjait gondozzuk. Megtudtuk: egyik kő alatt tizenhatesztendős ukrán kislány nyugszik. Aki ma nálunk tizenhatéves, az még iskolás...

A Petőfi Sándor Úttörőcsapat tagjainak valóban mesélnek a kövek. Mert akadnak, akik tolmácsolnak: úttörők, felnőttek. A legkisebbek pedig figyelmes, nyíltszívű, értő hallgatói a meséknek. Remélhetőleg az emlékezetük is éles. Akkor újabb húsz, negyven esztendő múlva ők adhatják tovább a kövek meséjét a mögöttük felcseperedőknek.

Józsa Teréz

Korán reggel megszólalt a távhívású fürkésztelefonom:

— Halló! Itt Tőzike beszél, a táplánszentkereszti erdőből.

— Őzike?

— Nem, Tőzike! Én vagyok a legeslegelső tavaszi virág!

— Meg én, a mecseki hegyekből! Leánykökörcsin a nevem, védett vagyok, ritkaság lettem, még bélyegen is szerepeltem!

— És én hátul kullogjak? — Újabb telefonnal Hóvirág jelentkezett.

Summa, summárum, azon tanakodtak, hogy a tavaszi ünnepeket hogyan ünneplik a gyerekek? Ők, a virágok, illatukkal, szép színükkel szereznek örömöt. Hát az emberek? No, Fürkész firkászok, — most ti telefonáljátok és írjátok meg erre a választ!

Meglepetés a kivágós mellékletben!

Görög Júlia rajza

Gyárfás Endre

Kerekező

Csupa kerék ez a világ!
Nézd a napot odafenn!
Még a szél is kerekezik.
Hiszed-e, hogy bukfencezik
fatörzseken, köveken?
Hát a felhők? Négy keréken
kergetőznek a kék égen.
Nádas szélén a vén gólya
légcsavarral száll a tóra.
Folyótükröt szánt a szárcsa;
hajókerék lett a szárnya.

Minden gurul, minden mozog:
Kerekeznek nyuszik, bocsok,
fényvesszővel int a nap:
nárciszok, és margaréták,
petúniák, porcsinrózsák
kis kerékké nyílanak.
Szemünk, tárulj kerekre,
erdőre és berekre,
pillangóra, fecskére,
tücsökre és cincérre,
gyöngyvirágra, tarackra...
kereken:
A TAVASZRA!

A Heves Megyei Gyermekkönyvtár munkatársai könyvjavaslatot küldtek a fürkészeknek, hogy még jobban megismerjék a Csodálatos Titkok Országát! Köszönjük — és közöljük:
Holdas Sándor—Szecskó Péter: **Fészkek, odúk, bölcsők** (Bölcs bagoly sorozat, Móra 1979)

Lázár Ervin—Balogh Péter: **Öregapó madarai** (Móra 1984)

Ténagy Sándor: **Madárnaptár, virágóra** (Móra 1978); **Vízivár** (Móra 1980)

Folytatás a 11. oldalról

— Nagy hal lehet — gondolta a Pancser irigykedve. — De nem tudja kihúzni — reménykedett —, az a bot nem bírja el.

Ám a bot szívósnak bizonyult. Meggörbedt Mohoncs súlya alatt szépen, de azért tartotta magát. A hal feje egy pillanatra kibukkant, majd újra eltűnt a tajtékzó vízben.

— Micsoda potyka — ujjongott Pöttyös és a nagy fogás ígérete új erőt öntött lankadó karjába.

A Pancser Mohoncsnak szurkolt. Nem mintha szerette, vagy vele érzett volna, ezt a fickót nem olyan fából faragták. Csupán csak azért drukkolt a halnak, mert az nem az ő horgára akadt. Nem bírta elviselni a fiú sikerét. Hiszen kettőjük között már régen többről volt szó, mint horgászversenyről. Két világ csapott össze, és ő, aki magabiztosan úgy gondolta, hogy „lelépi" ezt a kölyköt, most vesztésre áll.

Közben Pöttyös, ügyesen átlépkedve az evezőpadokon, elhátrált íjjá feszülő botjával a ladik közepéig. Sikerült így a halat a csónak orrához vonszolnia.

— Most légy okos kisapám! — gondolta kárörvendően a Pancser. — Keresztet vethetsz a halacskádra, tudod mikor húzod így ki, ha újra megszületsz!

De ami ezután következett, attól leesett az álla.

A fiú egy váratlan mozdulattal botostul rátekerte a horgászzsinórt a csónakvillára, ezzel „rögzítette" a halat, aztán a padozatról felkapta a hosszú nyelű keretre erősített zsákalakú hálót, a szákot, előresietett az orrba, letérdelt és kihajolva leste az alkalmat. Amint Mohoncs feldobta magát, hogy kiszabaduljon, Pöttyös alámerítette a szákot és nagy erőlködve kiemelte.

Aztán kétségbeesett, ficánkoló zsákmányát diadalmasan fölmutatta a hüledező férfi felé.

A Pancser keserű sóvárgással nézte a potykát. Vadul kívánta, hogy köze legyen hozzá. Valami volt is, hiszen a szeme láttára fogta ki ez az átkozott kölyök.

Elgondolta, milyen ovációval fogadná a társaság, ha ekkora hallal térne meg. Szájtátva hallgatnák a nagy fogás történetét. Nem kéne mást tennie, mint aprólékosan elmondania, amit az imént látott; a kis részletek kiemelnék és hitelesítenék, hogy milyen fineszes, nagymenő.

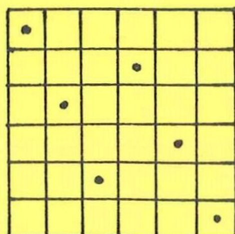
— Hé, öcsi, mennyiért adod a halat? — kiáltott a fiúnak. — Megveszem!

— Nem eladó!

— Ne viccelj, a dupláját fizetem.

— Ha annyira akar halat, fogjon magának — mondta Pöttyös. — Ha meg nem tud, vegyen ott, ahol a mindentudó botját vette, biztosan adnak hozzá halat is, akkor aztán ki se kell jönnie a vízre!

Mielőtt még a Pancser istenigazából válaszolhatott volna, a fiú gyors evezőcsapásokkal faképnél hagyta.

Rejtvényfejtők figyelem!

Decemberi fejtörőnk helyes megfejtése:
Keresztrejtvény: Várjuk már a télapót. **Dobókocka:** A negyedik. **Rakosgató:** Megfejtése rajzban. **Körbe-karikába:** Szigor, színes, szipog. **Logika:** Lacié a macska, Palié a papagáj, Janié a kutya.

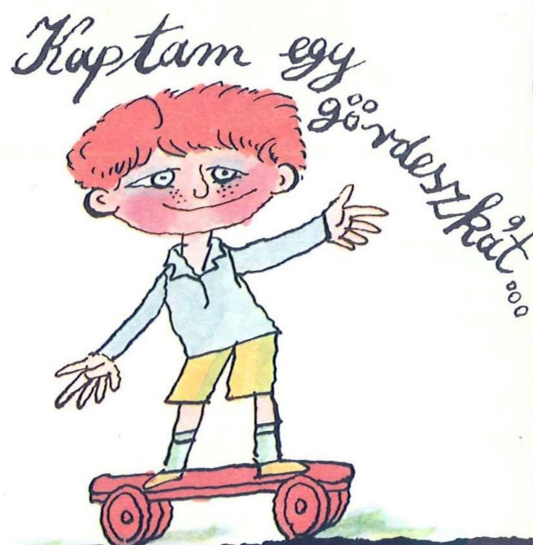
Ötvenforintos könyvutalványt nyertek:

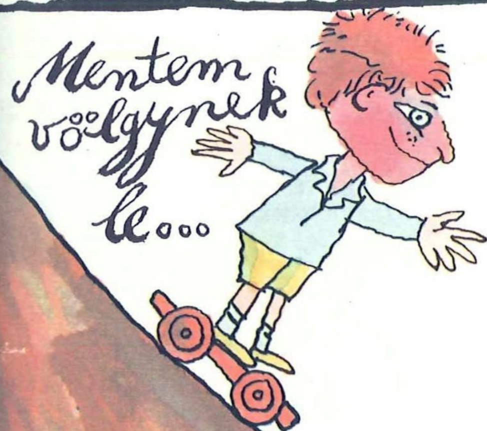
2. sz. Ált. Iskola, Pilis. **Balla Edit,** Békésszentandrás. **Barta Tibor,** Nagymágocs. **Baski Julianna,** Makád. **Belecz Gabriella,** Kiskunfélegyháza. **Bencze Annamária,** Tatabánya. **Béda Pál,** Siklós. **Borók Csaba,** Hosszúpályi. **Boros Attila,** Nagykörű. **Boros Beáta és Mária,** Bicske. **Borsos Ernő,** Inárcs. **Boskó Kornél,** Szátok. **Butuza Tamás,** Kaba. **Csahóczi Judit,** Tépe. **Császár Ferenc,** Takácsi. **Endrésik Zsolt,** Bánréve. **Fekete Bernadett,** Szentes. **Fehérvári Alex,** Öttevény. **Fehérvári Szilvia,** Budapest. **Fegyverneki Ernő,** Tépe. **Füleki Dániel,** Sopron. **Gedei Enikő,** Vámosgyörk. **Gombás Katalin,** Érd. **Gombos József,** Tépe. **Hertelendy János,** Nagyatád. **Horti Péter,** Gödöllő. **Hajdu Viktória,** Szekszárd. **Járay Gábor,** Debrecen. **Klema Anita,** Vizsoly. **Kovács Sándor,** Szeghalom. **Kőszegi Krisztina,** Hatvan. **Ledvényi Gabriella,** Szob. **Mészáros Zsolt,** Ivándárda. **Molnár Tímea,** Budapest. **Nagy Attila,** Budapest. **Gulácsi Bertold,** Oroszlány. **Pilisi Éva,** Mözs. **Psáder Andrea,** Maglód. **Pónya Klára,** Pécs. **Pulai Ildikó,** Kecskemét. **Stumphauser Rita,** Veszprém. **Soós Attila,** Budapest. **Szász Réka,** Budapest. **Szász Magdolna,** Kétsoprony. **Szabó Péter,** Budapest. **Sztama Gyöngyvér,** Kisvárda. **Szamos Gábor,** Budapest. **Takács Zoltán,** Sárvár. **Tarr Tünde,** Tépe. **Vajda Gabriella,** Pécs.

DALLOS JENŐ: Jenci és a gördeszka...

Dobra verjük

Városismeret. Békéscsaba kisdobosainak, úttörőinek és fiataljainak a város vezetői városismereti vetélkedőt hirdettek hazánk felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére. Az elődöntőkön már túljutottak a versenyzők. A középdöntők március 9—10-én kerülnek sorra. A döntő időpontja: március 30. Ekkor dől el, ki ismeri legjobban és ki szereti igazán szűkebb pátriáját, ki nyeri a fődíjat: jutalomutazást Békéscsaba testvérvárosába, Zrenjaninba. (Az utazás hatnapos lesz.) A második díj hatnapos út Breznóba. A harmadik díj nyertese Balatonszárszón töltheti majd el hét napot. A versenyzőknek üzenjük: egy kis izgalom csak használ a döntők döntője előtt, de a felkészülés sem árt. Annak később is hasznát veszi az ember.

Március utolsó napján. Március 31-én érkezik a szabadság lángja és zászlaja Nagyatádra. Tiszteletére a Somogy megyei helység kisdobosai, úttörői és fiataljai nagyszabású ifjúsági napot tartanak. Április 4-én pedig a Nagyatád—Nagybajom—Kaposvár útvonalon haladnak végig, emléktúra résztvevőiként.

A tettek könyve. Nógrád megyében minden úttörőcsapat sajátos módon, a helyi adottságoknak megfelelően ünnepli meg falujának, városának felszabadulását. Az eseménysorozatról elkészítik a Tettek lapjá-t. A fura, szellemes, egylapos krónikát elküldik a megye úttörőelnökségére, ahol a lapokból összefűzik a Tettek könyvé-t. Ötletes megoldás! Megjósolhatjuk, hogy a könyvet ronggyá olvassák majd, akik hozzájuthatnak.

Homoki hír. A homoki hír Szolnok megyei. Homok községben 1981-ben alakult meg az iskolaszövetkezeti csoport a tiszaföldvári ÁFÉSZ támogatásával. S most lám, a Döbrei úti Általános Iskolában ünnepi eseményre készülődnek: átveszik a Legjobb iskolaszövetkezeti csoport címet. A címért indított országos pályázaton ugyanis első helyezést értek el. A szép eredményben ugyan a kisdobosoknak még nincs részük, de úttörő-iskolatársaik jó példája bizonyára rájuk is átragad. A kicsikkel együtt gratulálunk!

Varrókosár. Mellékletünk ezúttal a nemzetközi nőnap tiszteletére készült. A varrókosár elkészítése oly egyszerű, hogy leírására nincs is szükség: magatok kitaláljátok, hogyan vágjátok ki, hol hajtsátok be a kosarat. A rajzon látható: a kosár fülét iratkapoccsal erősíthetitek fel. A varrókosárban a tűpárna egy turistasótartó feléből és egy beleillő és ragasztott textil párnácskából áll. (Bármilyen műanyag kupak megfelel, ha nem túl magas.) Ha több felnőttet szeretnétek megajándékozni a nőnapon, családi gyufából is készülhet még kosár. Akkor, persze, érdemes bevonni valami szép csomagolópapírral, hogy csinos legyen. Kistestvéreteknek babahordozó kosárként szerezhettek vele örömet, sőt, aki a húsvétra gondol, vattanyuszit is ültethet bele. Anyák napjára virágkosárrá formáljátok vagy édességgel (néhány szem csomagolt cukorkával) rakjátok meg.

Irodalom a tavaszi műsorokhoz

Ady Endre:
Csillagok csillaga
Somlyó Zoltán:
A föld
(Kisdobos, 1983, III.)
Móricz Zsigmond:
Virágnyílás
(ugyanott)
Vas István:
Április csengő
(Kisdobos, 1983, IV.)
Polgár István:
Serkentő
(ugyanott)
Polgár István:
Ünnep varázsa
(Kisdobos, 1982, IV.)

Elébe mentünk a tavasznak:
kirándultunk a -be.

azt
mondta: -olj be te magad, elvégre
nem vagy már:

Teleraktam a -ot ennivaóval. Nagyon szeretem a -ot, ezért azt tettem alulra. Meg a VAJ -at. Aztán ráraktam a -et, a tetejére 2 KONZERV -et.
Kétoldalt,
maradt még hely, oda bedugtam egy
kis -t és 2 -t.

Mentünk,
mentünk,
mendegéltünk...

Ebédidőben kibontottam a zsákot.

HÁT URAMFIA!

Minden -os és nedves lett. Persze, mert a és a ↗ eltörött. A ilyen lett. A VAJ elkenődött. Én is. Ha nem maradtak volna a KONZERV -ek, úgy üvöltöttem volna az éhségtől, mint a

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Schiller Ágnes 3.
Kazincbarcika

Postafiók 100

Vadonatúj tudósítók jelentkeztek. Háromszoros hurrá-t nekik — és nem utolsó sorban szép leveleikért, jó ötleteikért teljes sajtónyilvánosságot! Vagyis közérthetően — következzenek a beszámolók!

„Füle László harmadikos kisdobos vagyok, Jászapátin lakom, és a Velemi Endre Általános Iskolába járok. Érdekesen telik a szabad időm. Olvastam, hogy van »Ötlet« pályázat, hát elmesélem, nekem milyen ötleteim vannak! Múlt évben szorgalmasan gyűjtögettem az iskolai takarékbélyeget, lett is 632 forintom. Ezt odaadtam szüleimnek. Nagy örömömre kemping kerékpárt vásároltak rajta. (Azért még hozzápótoltak a pénzhez!) Tetszett a csengője, és a sötétben erősen világító lámpája. A testvérem kerékpárja egyik nap lapos volt, és az enyémmel ment az üzletbe. Valami elromlott, mert nem égett az égő. Ebéd után hozzáláttam, hogy megcsináljam. A drót kiakadt a dinamóból. Apukám látta, milyen ügyesen csinálom a javítást, mondta, másnap majd együtt végzünk valami érdekes munkát. Sok falécet vett elő, és másnap megkérdezte tőlem:

— Lacika, szereted a madarakat? Mert akkor csinálunk nékik télire etetőt! Méretre fűrészelte a léceket, megjelölte, hol kell összeszögelni. Két etetőt készítettünk. Kiakasztottuk az udvarra. Mostanában csak verebek repülnek bele, de télen a cinegék is idejártak. Szalonna, búzamag mindig volt benne. Ajánlom valamennyi kisdobosnak, hogy szabad szombaton nagytestvére, édesapja, vagy más felnőtt segítségével készítsenek etetőket! Már gondolhatunk a jövő télre is!" **Füle László** *kisdobos, Jászapáti, Dózsa Gy. u. 26. 5130*

Így igaz — persze az „ötlethez" még mellékelnünk kellene egy türelmes felnőttet — lehetőleg édesapát! — aki munka közben türelmesen segít és beszélget csemetéjével! De azt hiszem, ilyen felnőtt sok, nagyon sok van szép hazánkban!

„Francia tagozatba járok. Év elején beneveztünk a »Hétmérföldes csizmában« játékba. Érdekesnek tartjuk. Részt vettünk akadályversenyen, voltunk őrsi portyán, növényeket gyűjtöttünk, jártunk a Mátrában és a Bükkben. Közben a természet szépségében gyönyörködtünk. Aranyba és bíborba öltözött ősszel a táj. Mindkét őrsünk szülők irányításával madáretetőket készített, s igazi madárkarácsonyt tartottunk kis tollas barátainknak. Eddigi munkánk eredményét kincsesládánkban őrizzük." A 3. bés Petőfi raj nevében **Barta Judit**, *Köztársaság téri Általános Iskola, Szentes 6600*

Most pedig lapozzunk bele az „Eltettük a nyarat télre" pályamunkákba, melyekben ugyancsak sok kedves ötlet található! És milyen szép gyöngybetűk, meg színes rajzok!

„Szép napra ébredtünk. Ma van nagyszüleim 54. házassági évfordulója! A papi meg én elmentünk a piacra, vettünk ezt-azt. Otthon négy csirkét letollaztunk, és kirántottuk. A vendégek citromostortát hoztak. Ízlett a húsleves, de még jobban a rántott pipi, meg a torta! Még a mosogatás is más volt, mint rendesen! Körülülte a nagy család az asztalt. Olyan jó volt így! Krisztiánnal, az egyik unokaöcsémmel a hátsó kertben labdáztunk. Véletlenül olyan magasra rúgtuk, hogy a diófáról leverte a diót, és jól megijesztette a nagynénémet. No, erre elzárták a labdát. Kitaláltunk egy játékot, melyet mindenkinek ajánlok. Ő a hintán ült, s ha azt mondta, hogy HADZSIME, jól meghintáztattam, ha azt, hogy TOYOTA, akkor megállítottam, s ha azt, hogy MIKROBÉBI, akkor félsebességgel löktem a hintát. Nagyokat nevettünk közben." **Kiódi Mária** *úttörő, Budapest, Trencsén u. 1. 1202*

Leveleiteket továbbra is várjuk!

Ferkai Loránt: Pörgős forgós játékok

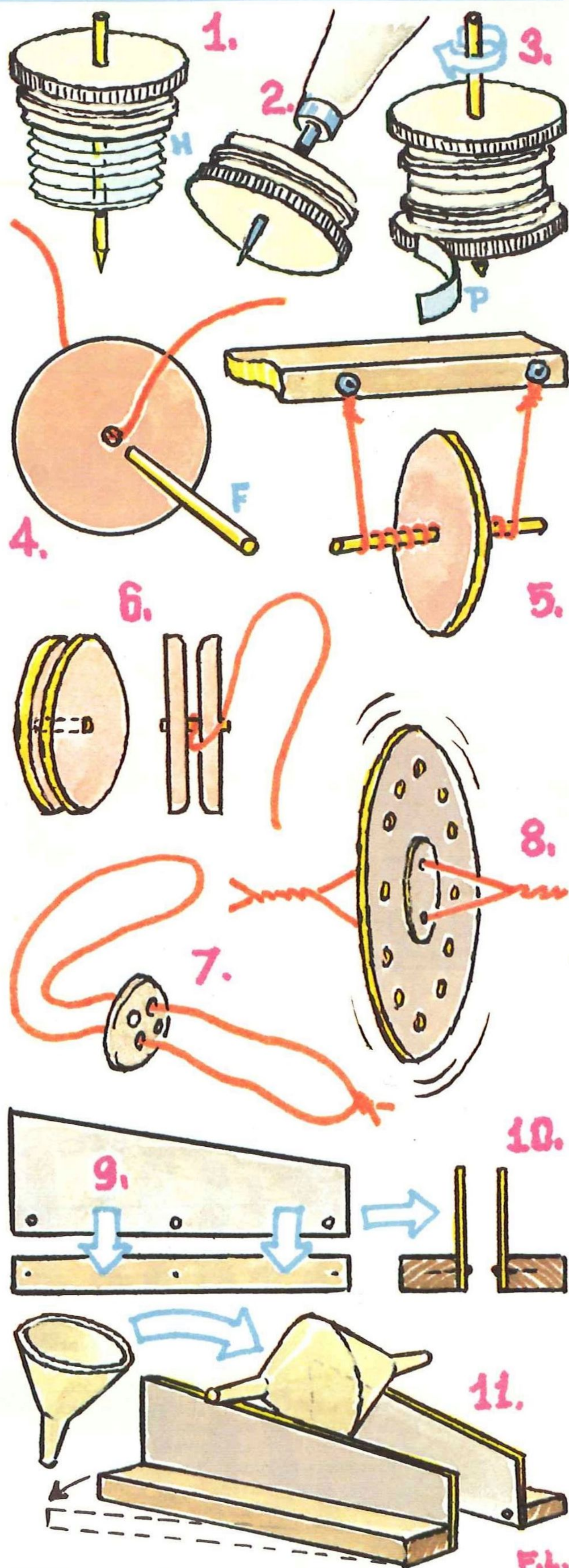
Az orvosságos műanyag dobozkáknak kerek, recés szélű dugójuk van, alatta harmonikás résszel (1. ábra). Két ilyen nagyobb dugóból gyorsan csinálhatsz pörgettyűt, ha kihegyezett, kb. 5 cm hosszú hurkapálcikával pontosan középen átszúrod őket (2.), előzetesen árral kilyukasztva. Egyikben hagyd benne a „harmonikát" (H). Két ujjaddal is megpörgetheted „csigádat", de kis madzagostorral — rátekerve és megrántva — szintén indíthatod, sőt ostorcsapkodásokkal hosszan forgásban tarthatod. Ha közben (3.) kis rajzlap csíkot érintesz a pereméhez (P), sivító hangot hallasz; ez is bizonyítja, hogy a hang nem más, mint rezgés.

Vágj fonalfűrésszel rétegelt-, vagy farostlemezből 8—10 cm átmérőjű korongot (4.), fúrd át középen, a lyukon dugj át egy 60 cm hosszú cérnát, majd a lyukba illő 10 cm hosszú fapálcát (F). A cérnavégekre köss hurkot, és rajzszögezd egy faléchez (5.), asztal szélére. Tekerd fel a szerkezetet a lécig, majd engedd el, mire az gyorsuló forgással leereszkedik, majd — ez a meglepetés — újból felfelé emelkedik. Nem eredeti helyéig, de majdnem. Utána ismét lefelé majd felfelé pörög, míg bele nem fárad.

Hasonló, de két — középen léctengelyecskével összekötött — fakorongból (6.) elkészítheted a régen kedvelt játékot, a „jojó"-t. A két korong átmérője 6—8 cm lehet, belsejüket csiszold simára, hogy a tengelyhez kötözött zsineg ne nagyon súrlódjon hozzá. Tekerd a zsineget a tengelyre, majd engedd, hogy lefelé ereszkedjen, közben kezed lassú felemelésével gyorsítsd forgását. Mikor leért, kezedet engedd lefelé, hogy könnyebben tekerje újból fel a zsinórt. Ha begyakoroltad, sokáig játszhatsz vele, s megtaníthatod rá társaidat is. Fakorongok helyett használhatsz lecsavarható üvegek kupakjait is, csak találj ki valami összekötő tengelyt (pl. anyás csavart).

Bizonyára ismered a nagyobb gombnak (7.) két lyukán átfűzött zsineggel való pörgetését, ami szintén búgó hanggal járhat. Erősebb hangot kelt a nagyobb, fa-, vagy kartonkorong forgatása (8.), főként ha lyukakat fúrsz bele, és csővel ráfújsz.

Vágj kartonból két 20 cm hosszú, egyik végén 7, másikon 4 cm magas trapéznak nevezett formát (9.). Szögezd ezeket két léchez (10.), majd ragassz peremükkel egymáshoz pl. szigetelőszalaggal két 8 cm nyílású műanyag tölcsért. Tedd a két lécre szögezett kartonlejtőt hegyes szögben egymás mellé, s legmélyebb pontjára tedd rá a kettős tölcsért. Ha megfelelő szögben, és távolságban állnak a lécek, a szerkentyű felfelé kezd gurulni a lejtőn. Legalábbis látszólag. Előre fogadhatsz társaiddal a „csoda" sikerében! Magyarázat: a súlypont tulajdonképpen mélyebbre kerül „hegynek menet".

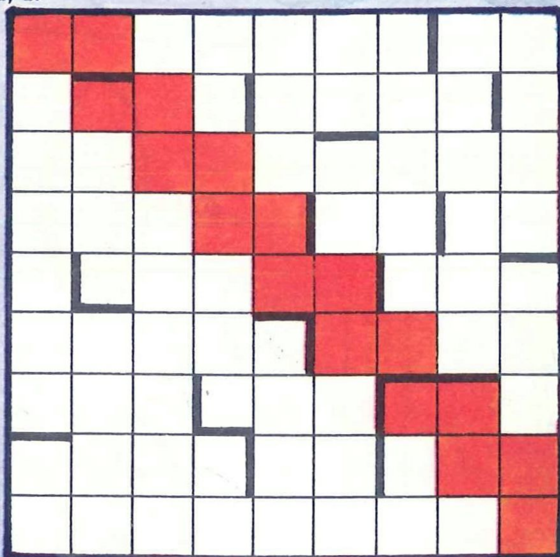

7 Márciusi fejtörő

Keresztrejtvény

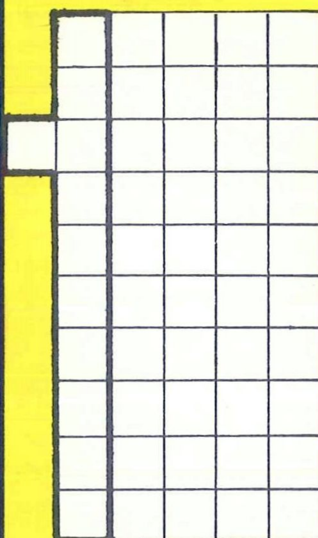
Írjátok az alább közölt megfejtéseket a helyükre, majd a színes négyszögekbe került betűket olvassátok össze. A keresztrejtvényből ezt küldjétek be!

9 betűs szavak: legeltető, ravaszság, rovarirtó
7 betűs szavak: Alaszka, kirakta, indiánt, kirakat
6 betűs szavak: ejtése, tarack
5 betűs szavak: Aszód, tűzkő, arasz, korzó, eredő
4 betűs szavak: olaj, trón, ölel, iker, ital, tora, ürge, agár
3 betűs szavak, illetve szótagok: alá, ars, cse, ave, zit, vid, aze
2 betűs szavak, illetve szótagok: én, en, re, al, et, na, al

Kiegészítő

Az itt felsorolt szavakat helyettesítsétek más, hasonló vagy azonos jelentésűvel, majd írjátok be azokat betűnként a vízszintes sorokba. A kezdőbetűket azután olvassátok össze és megfejtésül ezt küldjétek be.

nagyszerű
bolt
emberke
nagyon meleg
értékes művet készít
egészségtelen
darabol
tülköl
kialvatlan
gyors

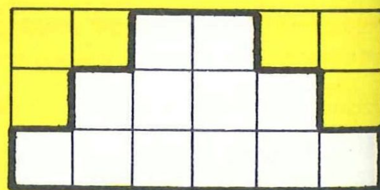
Virágcsokor

Egy csokor ibolya 7,50 Ft, egy csokor hóvirág 5 Ft. Mindkét csokorból akarunk venni, minden pénzünket el akarjuk költeni. Mit kapunk 30,— Ft-ért?

2 ibolya 15 Ft 3 hóvirág 15 Ft

Összerakó

a, Négy ilyen darabból állítsatok össze egy téglalapot!
b, Ugyanilyen darabokból (szintén négyből!) készítsetek négyzetet! Köztük (középen) lesz egy üres négyzet.

Képrejtvény

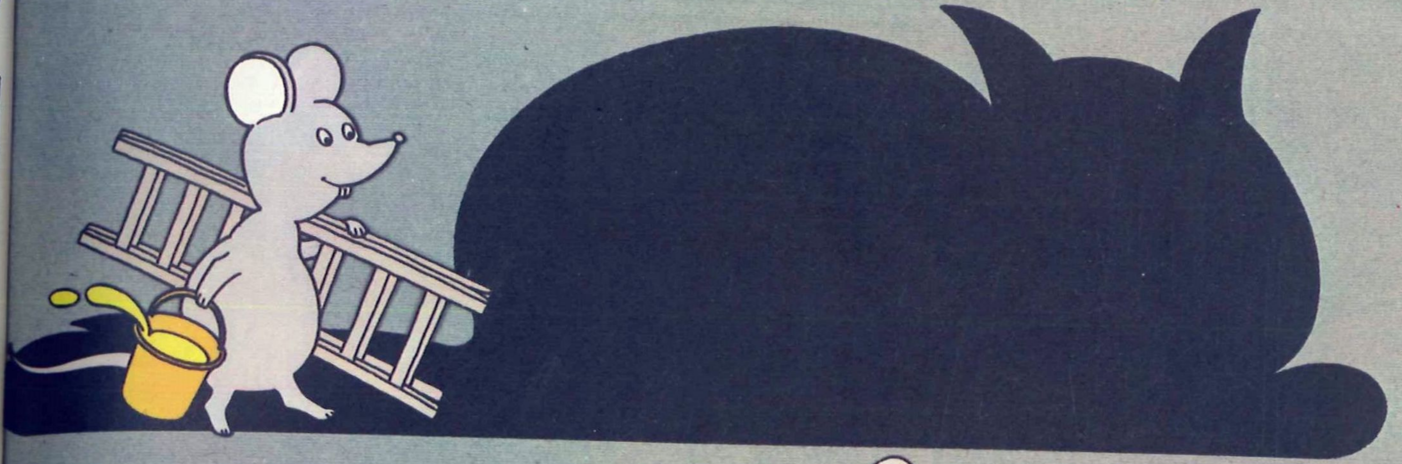

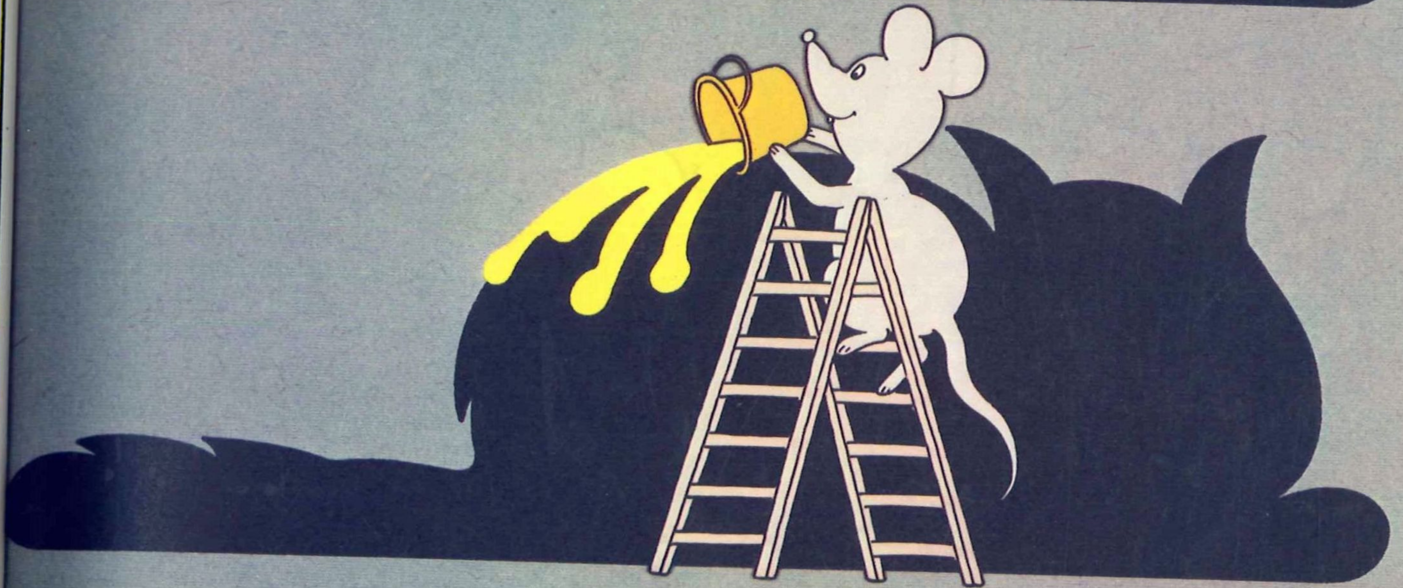
A megfejtéseket legkésőbb 26-ig küldjétek el szerkesztőségünkbe nyílt levelezőlapon!

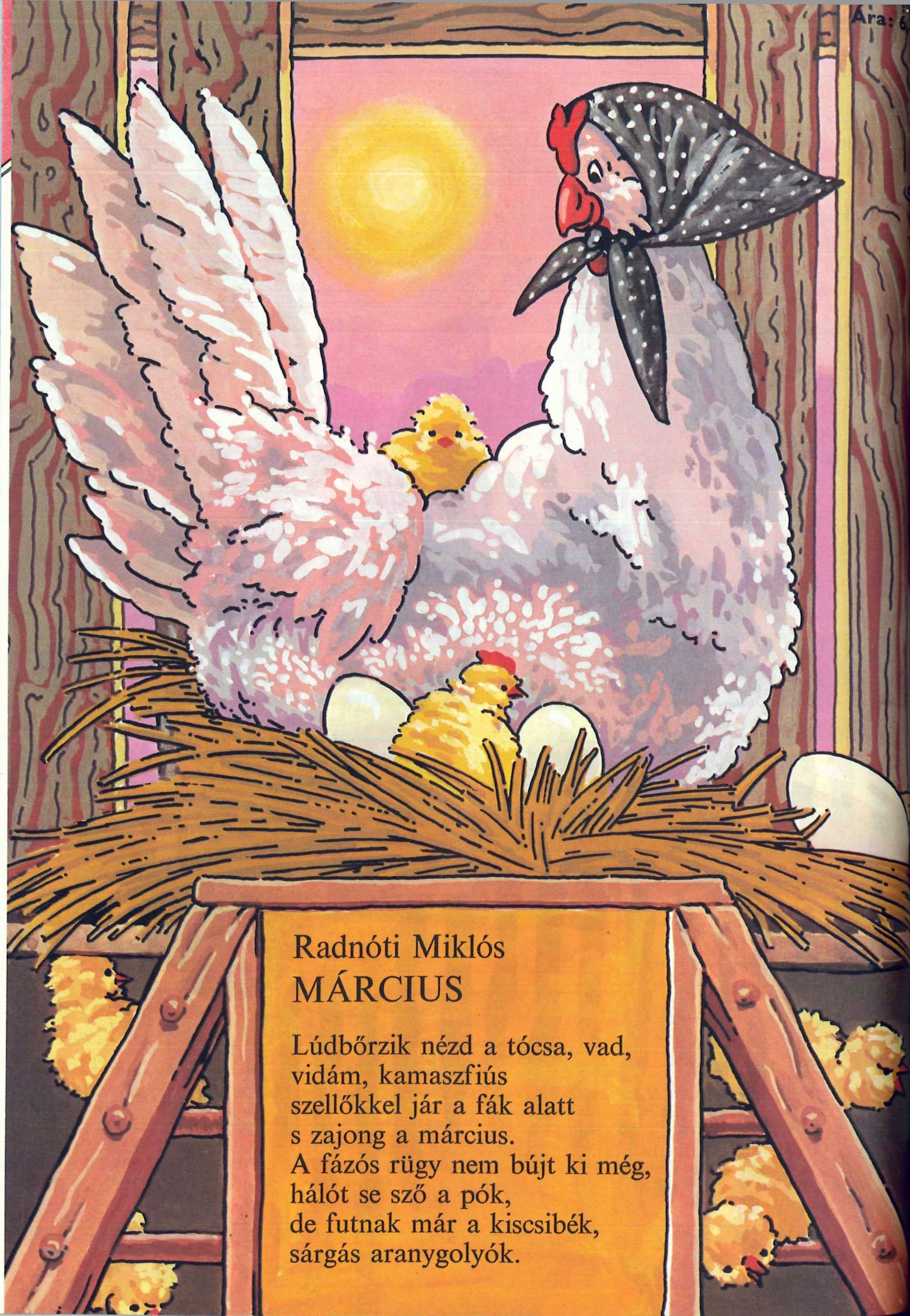
kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXXIV. évf. 3. sz.
Főszerkesztő: Jani Gabriella
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj 1 évre 60 Ft.
Készült a Kossuth Nyomdában. 84.1315. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Görög Júlia**, a hátsó borító **Felvidéki András** rajza

Vida Győző munkája

Ára: 6
Radnóti Miklós
MÁRCIUS
Lúdbőrzik nézd a tócsa, vad,
vidám, kamaszfiús
szellőkkel jár a fák alatt
s zajong a március.
A fázós rügy nem bújt ki még,
hálót se sző a pók,
de futnak már a kiscsibék,
sárgás aranygolyók.